

แผนการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗

“บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย”

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

คำนำ

การอุบัติของมหาอุทกภัยในปี ๒๕๕๔ ได้ให้บทเรียนที่สำคัญแก่ประเทศไทยในการบริหารจัดการอุทกภัยที่จำเป็นต้องมีการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบและจริงจังจากทุกภาคส่วน โดยมีระบบ Single Command ตามหลัก 2P2R (Prevention and Mitigation/ Preparedness/ Response/ Recovery) เพื่อให้การจัดการสาธารณภัยของประเทศมีเอกภาพและประสิทธิภาพ

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติจึงได้ปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ ด้วยการเพิ่ม “บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย” ซึ่งประกอบด้วย การจัดตั้งหน่วยปฏิบัติ การเชื่อมโยงกลไกการจัดการสาธารณภัย ขั้นตอนการปฏิบัติ แนวทางการบริหารจัดการสาธารณภัยและการเตือนภัย เพื่อเป็นคู่มือสำหรับการบริหารจัดการน้ำโดยเฉพาะ และยังเป็นแนวทางในการบริหารจัดการสาธารณภัยอื่นๆ ได้อีกด้วย ซึ่งเมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติอนุมัติ “บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย” เป็นบทเพิ่มเติมในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ และเห็นชอบมอบหมายให้กระทรวง กรม องค์การและหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นๆ ถือปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ “บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย” อีกบทหนึ่ง

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ “บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย” นี้จะทำให้ระบบการบัญชาการ ระบบการปฏิบัติงานแบบบูรณาการ รวมถึงขั้นตอนการปฏิบัติการของหน่วยงานทุกภาคส่วนเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และสามารถลดความเสียหายและการสูญเสียต่อประชาชนและระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศต่อไป

ร้อยตำรวจเอก

(เฉลิม อยู่บำรุง)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

เมษายน ๒๕๕๖

สารบัญ

	หน้า
๑. หลักการและเหตุผล	๕
๒. วัตถุประสงค์	๖
๓. นิยามศัพท์	๖
๔. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ	๗
๕. การเชื่อมโยงกลไกการจัดการสาธารณภัย	๙
๖. แนวทางการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยและการเตือนภัย	๑๐
๗. แผนภูมิที่ ๑ พังการเชื่อมโยงกลไกการจัดการสาธารณภัย	๑๕
๘. แผนภูมิที่ ๒ พังการแจ้งเตือนภัย (อุทกภัย) จากระดับชาติเข้าถึงชุมชน	๑๖
๙. แผนภูมิที่ ๓ กระบวนการเตือนภัย	๑๗
๑๐. แผนภูมิที่ ๔ กระบวนการพัฒนากลไกการเตือนภัยไปสู่ชุมชน	๑๘
๑๑. แผนภูมิที่ ๕ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยในภาวะปกติ	๑๙
๑๒. แผนภูมิที่ ๖ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๑	๒๐
๑๓. แผนภูมิที่ ๗ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๒	๒๑
๑๔. แผนภูมิที่ ๘ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๓	๒๒
๑๕. แผนภูมิที่ ๙ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๔	๒๓

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗

“บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย”

๑. หลักการและเหตุผล

พุทธศักราช ๒๕๕๔ ประเทศไทยประสบปัญหาอุทกภัยครั้งรุนแรงที่สุดเป็นประวัติการณ์ ตั้งแต่ต้นปีจนถึงปลายปี และมีพื้นที่ประสบภัยกระจายตัวในทุกภาคของประเทศ โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือ และภาคกลางที่เกิดน้ำท่วมหนักเป็นระยะเวลานาน อุทกภัยครั้งนี้ได้ส่งผลให้เกิดความเสียหายอย่างหนัก ทั้งทางภาคการเกษตร อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ สังคม และส่งผลกระทบต่อ เป็นลูกโซ่ไปยังภาคส่วนอื่นอีกเป็นจำนวนมาก พื้นที่ประสบอุทกภัยและมีการประกาศเป็นพื้นที่ ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินตั้งแต่ปลายเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๔ รวมทั้งสิ้น ๖๕ จังหวัด มีราษฎรได้รับผลกระทบแล้วมากกว่า ๑๒ ล้านคน ธนาคารโลกประเมินมูลค่าความเสียหายสูงถึง ๑.๔๔ ล้านล้านบาท และจัดให้เป็นภัยพิบัติที่สร้างความเสียหายมากที่สุดในอันดับสี่ของโลก

เห็นได้ว่า น้ำท่วมเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดได้ แต่สามารถหาวิธีลดความรุนแรงและบรรเทาผลกระทบและความสูญเสียที่จะเกิดได้ โดยการบริหาร จัดการน้ำและการลดความเสี่ยง (Disaster Risk Reduction) โดยมีการป้องกันและแก้ไขปัญห อุทกภัย ซึ่งต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่ระดับชาติที่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐ ทุกแห่งและระดมทรัพยากรที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการเพื่อให้การจัดการน้ำเป็นไปอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และสามารถเตรียมการป้องกันรวมทั้งแก้ไขปัญหอุทกภัย

โดยที่ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอยู่แล้ว แต่ปัญหาหลักที่เกิดขึ้นตามข้อเท็จจริงดังกล่าวข้างต้น กอปรกับกรณีที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละหน่วย ขาดการทำงานร่วมกันในเชิงบูรณาการและไม่มีศูนย์กลางบัญชาการและประสานงานที่ชัดเจน จึงสมควรให้คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ใช้อำนาจตามมาตรา ๗ และ มาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดนโยบาย ในการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและนโยบายของรัฐบาล เพื่อจัดทำ “บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย” เพื่อเป็นบทเพิ่มเติมในแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อบูรณาการแผนงานและการปฏิบัติการของหน่วยงานของรัฐในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกี่ยวข้องเข้าไว้ด้วยกันอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๒ เพื่อมีองค์การรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยที่เป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติงานการบริหารจัดการน้ำ เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยที่จะเกิดขึ้น รวมทั้งเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำและอุทกภัย

๒.๓ เพื่อให้การกำหนดแนวทางการทำงาน การสั่งการ และการแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีความสอดคล้องเป็นเอกภาพเดียวกันในการอำนวยการและบริหารจัดการทุกพื้นที่ให้เป็นแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะทำให้การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยเป็นไปอย่างรวดเร็วและสามารถแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนต่อไป

๓. นิยามศัพท์

๓.๑ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย หมายความว่า การกำหนดแผนหรือการดำเนินการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบเพื่อกำหนดมาตรการการใช้ประโยชน์ การบำรุงรักษา การพัฒนา การป้องกันภัยพิบัติ การแก้ไขปัญหายภัยพิบัติ การฟื้นฟูและการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ หรือลุ่มน้ำ สิ่งที่ใช้ในการกักเก็บน้ำ ระบายน้ำ หรือกั้นน้ำ และการจัดการพื้นที่รองรับน้ำ (แหล่งที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕)

๓.๒ อุทกภัย หมายความว่า เหตุการณ์ที่มีน้ำท่วมพื้นดินสูงกว่าระดับปกติ ซึ่งมีสาเหตุจากมีปริมาณน้ำฝนมากจนทำให้มีปริมาณน้ำส่วนเกินมาเติมปริมาณน้ำผิวดินที่มีอยู่ตามสภาพปกติ จนเกินขีดความสามารถการระบายน้ำของแม่น้ำลำคลองและยังมีสาเหตุมาจากการกระทำของมนุษย์ โดยการปิดกั้นการไหลของน้ำตามธรรมชาติทั้งเจตนาและไม่เจตนา จนเป็นอันตรายต่อชีวิตทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งแวดลอม (แหล่งที่มา : แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗)

๓.๓ ภัยจากดินถล่มหรือโคลนถล่ม หมายความว่า ปรากฏการณ์ที่มวลดินหรือหินไถลเลื่อนลงจากที่สูงสู่พื้นที่ต่ำภายใต้อิทธิพลแรงโน้มถ่วงของโลก และการมีน้ำเป็นตัวกลางทำให้มวลวัสดุเกิดความไม่มีเสถียรภาพ อัตราการไหลเลื่อนดังกล่าวข้างต้นอาจช้าหรือเร็วขึ้นกับประเภท

ของวัสดุ ความลาดชัน สภาพสิ่งแวดล้อม และปริมาณน้ำฝนในบางกรณีแผ่นดินถล่มอาจเกิดจากแผ่นดินไหวหรือภูเขาไฟระเบิด การเคลื่อนตัวของวัสดุดังกล่าวอาจพัดพาต้นไม้ บ้านเรือน รถยนต์ สิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ ให้ชำรุดหรือพังทลาย และยังสามารถทำให้ช่องเปิดของสะพานและแม่น้ำลำคลองอุดตัน จนเป็นสาเหตุทำให้เกิดอุทกภัยขึ้นได้ในเส้นทางการเคลื่อนตัว ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งแวดล้อม (แหล่งที่มา : แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗)

๓.๔ ภัยแล้ง หมายความว่า ความแห้งแล้งของลมฟ้าอากาศ อันเกิดจากการที่มีปริมาณฝนน้อยหรือฝนไม่ตกเป็นเวลานานและครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง ทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ พืชพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ขาดน้ำไม่สามารถเจริญเติบโตได้ตามปกติเกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่ออย่างกว้างขวางรุนแรงต่อประชาชน (แหล่งที่มา : แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗)

๓.๕ หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐ (แหล่งที่มา : ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๕)

๔. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

ให้จัดตั้งองค์กรปฏิบัติรับผิดชอบการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากน้ำและอุทกภัย ดังนี้

๔.๑ **คณะกรรมการนโยบายน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ** (กนอช.) มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการบริหารจัดการน้ำ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัยให้เป็นไปอย่างมีระบบเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปปฏิบัติ

๔.๒ **คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย** (กบอ.) มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการและดำเนินการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยตามนโยบายของ กนอช. กำหนดวิธีดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำและอุทกภัยเป็นไปโดยเหมาะสมและสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ รวมทั้งการดำเนินการอื่นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการน้ำ การเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาอุทกภัย

๔.๓ **สำนักงานนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ** (สบอช.) มีหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ

สภาพน้ำในลุ่มน้ำและเขื่อนหรือที่กักเก็บน้ำ สภาพพื้นที่บริเวณที่น้ำไหลผ่านแนวทางการเตือนภัย เพื่อการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย และการเตรียมการช่วยเหลือประชาชน

๔.๔ **กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ** (บก.ปภ.ช.) รับผิดชอบ บังคับบัญชา อำนาจการ วินิจฉัยสั่งการ ควบคุมและประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการ สาธารณภัยตามความรุนแรงระดับ ๓ และ ระดับ ๔

๔.๕ **ศูนย์อำนวยการร่วมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ** (ศอร.ปภ.ช.) รับผิดชอบ

๑) **ภาวะปกติ** ประสานงานและบูรณาการข้อมูลและการปฏิบัติการของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนของสรรพกำลัง เครื่องมืออุปกรณ์ แผนปฏิบัติการเพื่อเตรียมความพร้อม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาธารณภัยทั้งระบบ

๒) **ภาวะใกล้เกิดภัย** เตรียมการเผชิญเหตุ การติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และประเมินสถานการณ์ รวมถึง รายงานและเสนอความเห็นต่อ ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติหรือนายกรัฐมนตรีแล้วแต่ระดับความรุนแรง ของสาธารณภัย เพื่อตัดสินใจในการรับมือกับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้น

๓) **ภาวะเกิดภัย** อำนาจการและบูรณาการประสานการปฏิบัติ ในกรณีความรุนแรง ของสาธารณภัยระดับ ๑ และระดับ ๒ และให้ ศอร.ปภ.ช. รับผิดชอบในการอำนาจการ ประเมิน สถานการณ์ และสนับสนุนการสั่งการแก่กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) รวมทั้งติดตาม เฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ รายงาน และ เสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจยกระดับความรุนแรงของสถานการณ์ ในกรณีความรุนแรงของสาธารณภัยระดับ ๓ และ ระดับ ๔

๔.๖ **กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (องค์การบริหารส่วนตำบล/ เทศบาล/เมืองพัทยา/อำเภอ/สำนักงานเขต/จังหวัด/กรุงเทพมหานคร)** รับผิดชอบการอำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติงาน และประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ พร้อมทั้ง ประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่ที่ รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนในการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทุกขั้นตอน (ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในบทที่ ๔ ข้อ ๔.๓.๓ ของแผนการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗)

กรณีเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยจากน้ำและอุทกภัยขึ้น ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจในเขตพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการภัยจากน้ำและอุทกภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้ง เป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการบริหารจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น อำนาจการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรสาธารณกุศล ในการควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่เกิดเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และทั่วถึง (ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ใน บทที่ ๖ ข้อ ๖.๓.๒ ของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗)

๔.๗ **ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้า** เป็นส่วนหน้าระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามการบัญชาการเหตุการณ์จากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) เมื่อมีการยกระดับความรุนแรงของภัยเป็นระดับ ๓ – ๔ โดยรับผิดชอบอำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติงาน และประสานการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่จังหวัดและกรุงเทพมหานคร พร้อมทั้ง เป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อบริหารจัดการสาธารณภัยจากน้ำและอุทกภัย อำนาจการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรสาธารณกุศล โดยมีโครงสร้างตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๕. การเชื่อมโยงกลไกการจัดการสาธารณภัยขององค์กรภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กับองค์การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ

คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) ได้เห็นชอบกลไกการบริหารจัดการสาธารณภัยขององค์กรภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้แก่ คณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) กับองค์การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ ได้แก่ คณะกรรมการนโยบายน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ (กนอช.) และคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย (กบอ.) ให้มีการปฏิบัติงานแบบบูรณาการภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีการบริหารจัดการสาธารณภัยภายใต้แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ และมีการปรับปรุง

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติฉบับดังกล่าวด้วยการเพิ่ม “บทว่าด้วยการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย” ไว้เป็นการเฉพาะ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติบทดังกล่าวไว้ในอนุมัติการปรับปรุงแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗ แล้ว เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๖ รายละเอียดความเชื่อมโยงเป็นไปตามแผนภูมิที่ ๑

๖. แนวทางการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยและการเตือนภัย

๖.๑ ให้มีระบบการแจ้งเตือนภัยตามแนวทางดังต่อไปนี้

๖.๑.๑ ขั้นตอนการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนล่วงหน้า (Monitoring & Early warning) มีหน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กรมอุตุนิยมวิทยา กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรธรณี กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ และศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ มีหน้าที่ เฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของ สภาพอากาศ สถานการณ์ฝน สภาพดิน เฝ้าระวังระดับน้ำ ในเขื่อนและในแม่น้ำ ระดับน้ำทะเล โดยส่งข้อมูลดิบและข้อมูลที่ได้วิเคราะห์แล้วเข้าคลังข้อมูล (War Room) (สำนักนโยบายและบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยแห่งชาติ : สบอช.) เพื่อเชื่อมต่อข้อมูลกับสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตรให้ทุกหน่วยงานสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลกันได้ หน่วยงานเฝ้าระวังให้ข้อมูลการเฝ้าระวังแก่ประชาชนเป็นระยะตั้งแต่ภาวะปกติ (ขั้นเฝ้าระวัง) เมื่อพิจารณาแล้ว เห็นว่าจะเกิดผลกระทบกับประชาชนจะแจ้งเตือนให้ทราบล่วงหน้า (ขั้นเฝ้าระวัง พิเศษ) ผ่านสื่อมวลชนและแจ้งกระทรวงมหาดไทยเพื่อแจ้งเตือนประชาชนและหน่วยปฏิบัติ ให้เตรียมการเผชิญเหตุ

๖.๑.๒ ขั้นตอนการแจ้งเตือนภัย (Warning) ให้คณะกรรมการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย (กบอ.) เป็น Command Center เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงและประเมินสถานการณ์ภัย จากข้อมูลในคลังข้อมูลที่หน่วยเฝ้าระวังนำเข้าหากคาดว่าจะมีผลกระทบรุนแรง (ขั้นวิกฤต) จะแจ้งให้ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติแจ้งเตือนประชาชนผ่านช่องทางต่าง ๆ และผ่านกระทรวงมหาดไทย (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น) เพื่อแจ้งเตือนประชาชนและเครือข่ายหน่วยเผชิญเหตุ

รายละเอียดตามผังการแจ้งเตือนภัย (แผนภูมิที่ ๒) ประกอบด้วยผังกระบวนการแจ้งเตือนภัย (แผนภูมิที่ ๓) และผังกระบวนการพัฒนากลไกการเตือนภัยไปสู่ชุมชน (แผนภูมิที่ ๔)

๖.๒ ให้การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยภายใต้ยุทธศาสตร์ 2P2R (แผนภูมิที่ ๕) ดังนี้
๖.๒.๑ ให้ กนอช. กบอ. และ สบอช. ดำเนินการในภาวะปกติในส่วนของการป้องกันที่ยั่งยืน (Prevention) และการเตรียมความพร้อม (Preparedness) ในการกำหนดนโยบายและวางระบบการบริหารจัดการน้ำ

๖.๒.๒ ให้ กปภ.ช. ดำเนินการในส่วนของการรับมือ (Responses) และด้านการฟื้นฟู (Recovery) ในการจัดทำแผนเผชิญเหตุอุทกภัยและการฝึกซ้อมแผน การจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับการรับมือ และคลังอุปกรณ์ รวมถึงหลักเกณฑ์/แนวทาง/มาตรการในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย และผู้ได้รับผลกระทบ โดยให้ศูนย์อำนวยการร่วมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ศอ.ปภ.ช.) เป็นองค์กรประสานเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันกับ กนอช. กบอ. และ สบอช. และดำเนินการบริหารจัดการอุทกภัยในภาวะฉุกเฉินตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทุกระดับต่อไป

๖.๓ ให้องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา/อำเภอ/สำนักงานเขต/จังหวัด/กรุงเทพมหานครจัดตั้งกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นองค์กรหลักในการบริหารจัดการสาธารณภัย เพื่ออำนวยการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย

กรณีเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยจากน้ำและอุทกภัยขึ้น ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการอุทกภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้ง เป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการบริหารจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น อำนวยการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรสาธารณกุศลในการควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่เกิดเหตุ

๖.๔ ให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครปรับโครงสร้างศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจเป็นศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าทันทีที่มีการยกระดับความรุนแรงของภัยเป็นระดับ ๓ – ๔ เพื่อรองรับการบัญชาการเหตุการณ์จากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) ทั้งนี้ ให้มีโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และผู้รับผิดชอบตามแนวทางที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดพร้อมทั้ง แต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนเป็นปัจจุบันตั้งแต่ในภาวะปกติให้มีความพร้อมปฏิบัติงานได้

๖.๕ กรณีการเกิดอุทกภัยความรุนแรงระดับ ๑ (สาธารณภัยขนาดเล็ก) : อำเภอ (ผู้อำนวยการอำเภอ/นายอำเภอ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ อบต./เทศบาล/เมืองพัทยา (ผู้อำนวยการท้องถิ่น ได้แก่ นายก อบต./นายกเทศมนตรี/นายกเมืองพัทยา)

สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร (ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร/ผู้อำนวยการเขตในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร) สามารถควบคุมสถานการณ์ ระงับภัยได้โดยลำพังตามขีดความสามารถ ไม่ต้องการกำลังสนับสนุนจากภายนอก (ขั้นตอนการปฏิบัติเป็นไปตามแผนภูมิที่ ๖)

ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ หรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาล หรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การบริหารส่วนตำบล หรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเมืองพัทยา หรือกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจในเขตพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการอุทกภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้ง เป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการบริหารจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น อำนาจการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรสาธารณกุศลในการควบคุมสถานการณ์ในพื้นที่เกิดเหตุ โดยมีผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการท้องถิ่น/ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

๖.๖ กรณีการเกิดอุทกภัยความรุนแรงระดับ ๒ (สาธารณภัยขนาดกลาง) : เกินขีดความสามารถของอำเภอ (ผู้อำนวยการอำเภอ/นายอำเภอ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ อบต./เทศบาล /เมืองพัทยา (ผู้อำนวยการท้องถิ่น ได้แก่ นายก อบต./นายกเทศมนตรี/นายกเมืองพัทยา) สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร (ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร/ผู้อำนวยการเขตในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร) ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง (ขั้นตอนการปฏิบัติเป็นไปตามแผนภูมิที่ ๗)

ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด/กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์อำนาจการเฉพาะกิจในเขตพื้นที่ (Emergency Operation Center : EOC) เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการอุทกภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้ง เป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการบริหารจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้น อำนาจการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรสาธารณกุศล โดยมีผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) / ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

ทั้งนี้ ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจจังหวัด/กรุงเทพมหานครปรับโครงสร้างเป็น ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ส่วนหน้าจังหวัด/กรุงเทพมหานครที่มีการยกระดับความรุนแรงของภัยเป็นระดับ ๓ – ๔ โดยมีโครงสร้างตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เพื่อเป็นส่วนหน้าระดับจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ที่มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามการบัญชาการเหตุการณ์จากกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.)

๖.๗ กรณีการเกิดอุทกภัยความรุนแรงระดับ ๓ (สาธารณภัยขนาดใหญ่) : เกิดผลกระทบรุนแรงกว้างขวางมีพื้นที่เสียหายเป็นบริเวณกว้าง เกินขีดความสามารถของจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) / กรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ/อุปกรณ์พิเศษ/กำลังสนับสนุนระดมสรรพกำลังทุกภาคส่วน เพื่อตอบโต้เหตุฉุกเฉิน/บรรเทาภัย (ขั้นตอนการปฏิบัติเป็นไปตามแผนภูมิที่ ๔)

๑) ให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) เป็นองค์กรรับผิดชอบในการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ โดยมีผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) ในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ความรุนแรงระดับ ๓ เข้าควบคุมสถานการณ์ มีอำนาจสั่งการและบังคับบัญชา โดยให้ผู้ว่าราชการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) ควบคุมและกำกับการปฏิบัติหน้าที่ตามการสั่งการของผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

๒) ให้ศูนย์อำนวยการร่วมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ศอร.ปภ.ช.) รับผิดชอบในการอำนวยการ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนการสั่งการแก่กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ รายงาน และเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ หรือนายกรัฐมนตรี เพื่อตัดสินใจยกระดับความรุนแรงของสถานการณ์ โดยจัดให้มีสถานที่ปฏิบัติงาน พร้อมติดตั้งระบบการประชุมทางไกล ระบบเชื่อมโยงข้อมูล ระบบสื่อสารโทรคมนาคม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเสถียรสูง

๓) ให้ กบอ./สบอช. รับผิดชอบการบริหารจัดการคลังข้อมูล (War room) และสนับสนุนข้อมูลน้ำ ข้อมูลการพยากรณ์ และข้อมูลการเตือนภัยแก่ ศอร.ปภ.ช.

๔) เมื่อ ศอร.ปภ.ช. ได้รับข้อมูลน้ำ ข้อมูลการพยากรณ์ ข้อมูลเตือนภัย ฯลฯ จาก กบอ./สบอช. (Command Center) ให้แจ้งเตือนภัยล่วงหน้าแก่พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบให้เฝ้าระวังและเตรียมรับสถานการณ์

๖.๘ กรณีการเกิดอุทกภัยความรุนแรงระดับ ๔ (ขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง) : เกิดผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง ระดับวิกฤติการณ์ มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน ความเป็นอยู่และขวัญกำลังใจของประชาชนจำนวนมากอย่างร้ายแรง ผู้อำนวยการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) หรือผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์/แก้ไขปัญหา/ระงับภัยได้ (ขั้นตอนการปฏิบัติเป็นไปตามแผนภูมิที่ ๙)

๑) ให้กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) เป็นหน่วยรับผิดชอบในการบริหารจัดการอุทกภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ โดยมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้อำนาจตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ ความรุนแรงระดับ ๔ เข้าควบคุมสถานการณ์ มีอำนาจสั่งการและบัญชาการให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมตลอดถึงให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดก็ได้ทั่วราชอาณาจักร

๒) ให้ศูนย์อำนวยการร่วมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (ศอร.ปภ.ช.) รับผิดชอบในการอำนวยการ ประเมินสถานการณ์ และสนับสนุนการสั่งการแก่กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บก.ปภ.ช.) รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์ วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ รายงาน และเสนอความคิดเห็นต่อผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อเสนอนายกรัฐมนตรีใช้ในการตัดสินใจในการบัญชาการเหตุการณ์ โดยจัดให้มีสถานที่ปฏิบัติงาน พร้อมติดตั้งระบบการประชุมทางไกล ระบบเชื่อมโยงข้อมูล ระบบสื่อสารโทรคมนาคม และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเสถียรสูง

๓) ให้ กบอ./สบอช. รับผิดชอบการบริหารจัดการคลังข้อมูล (War room) และสนับสนุนข้อมูลน้ำ ข้อมูลการพยากรณ์ และข้อมูลการเตือนภัยแก่ ศอร.ปภ.ช.

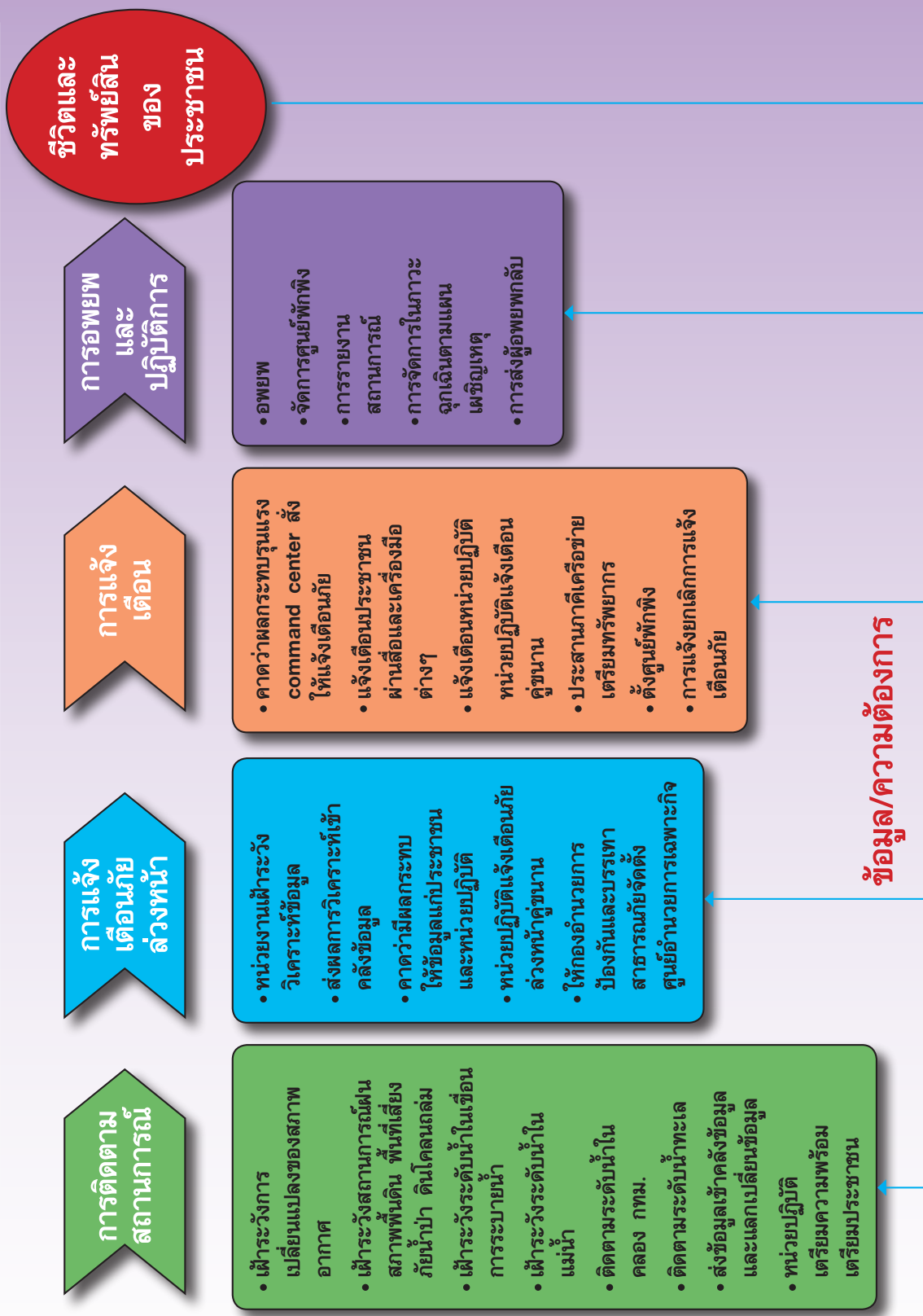
๔) เมื่อ ศอร.ปภ.ช. ได้รับข้อมูลน้ำ ข้อมูลการพยากรณ์ ข้อมูลเตือนภัย ฯลฯ จาก กบอ./สบอช. (Command Center) ให้แจ้งเตือนภัยล่วงหน้าแก่พื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบให้เฝ้าระวังและเตรียมรับสถานการณ์

ทั้งนี้ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามภารกิจและมีบทบาทหน้าที่ให้เป็นไปตาม “แนวทางปฏิบัติการบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยและการเตือนภัย”

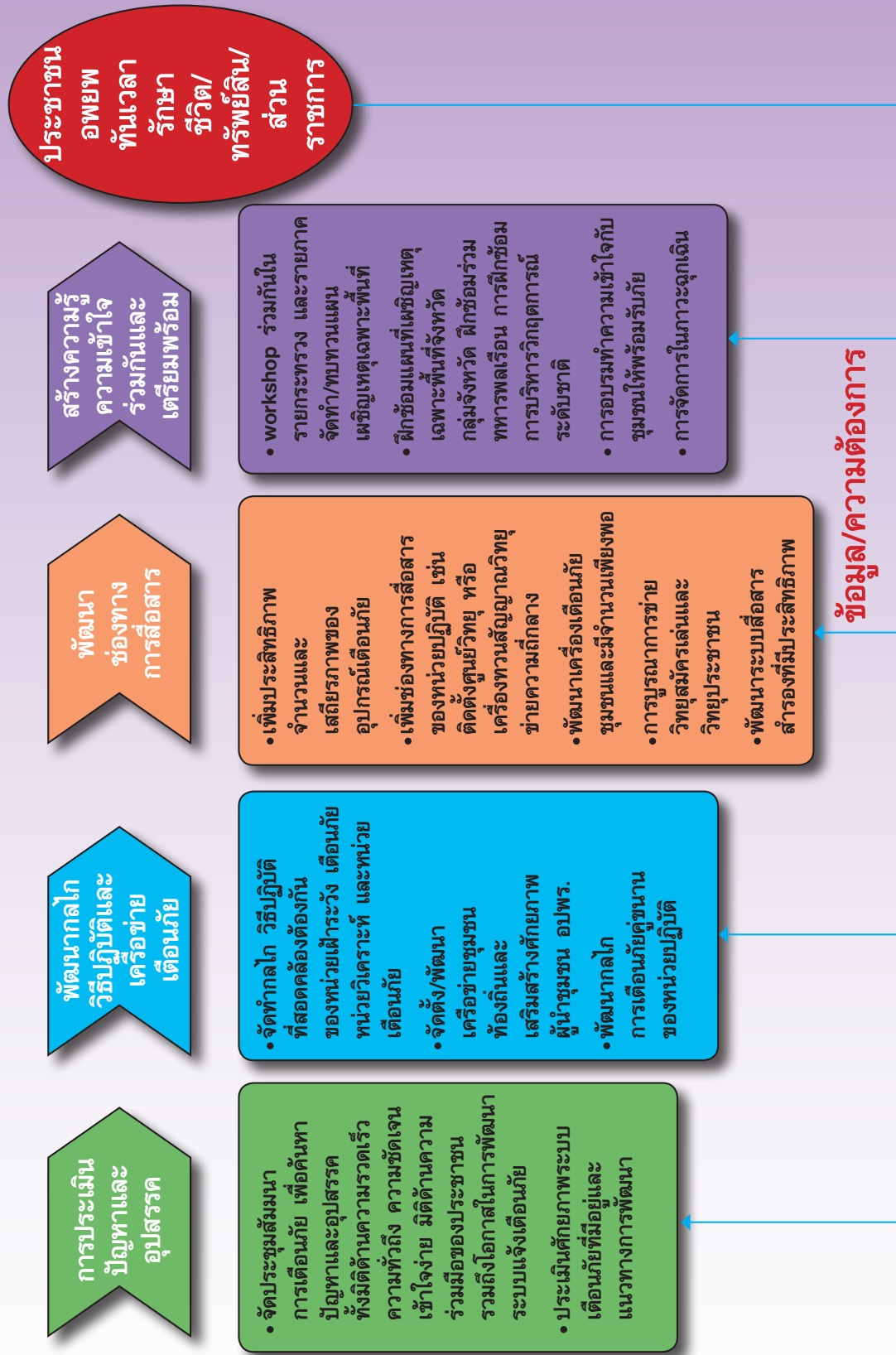

แผนภูมิที่ ๓ กระบวนการเตือนภัย

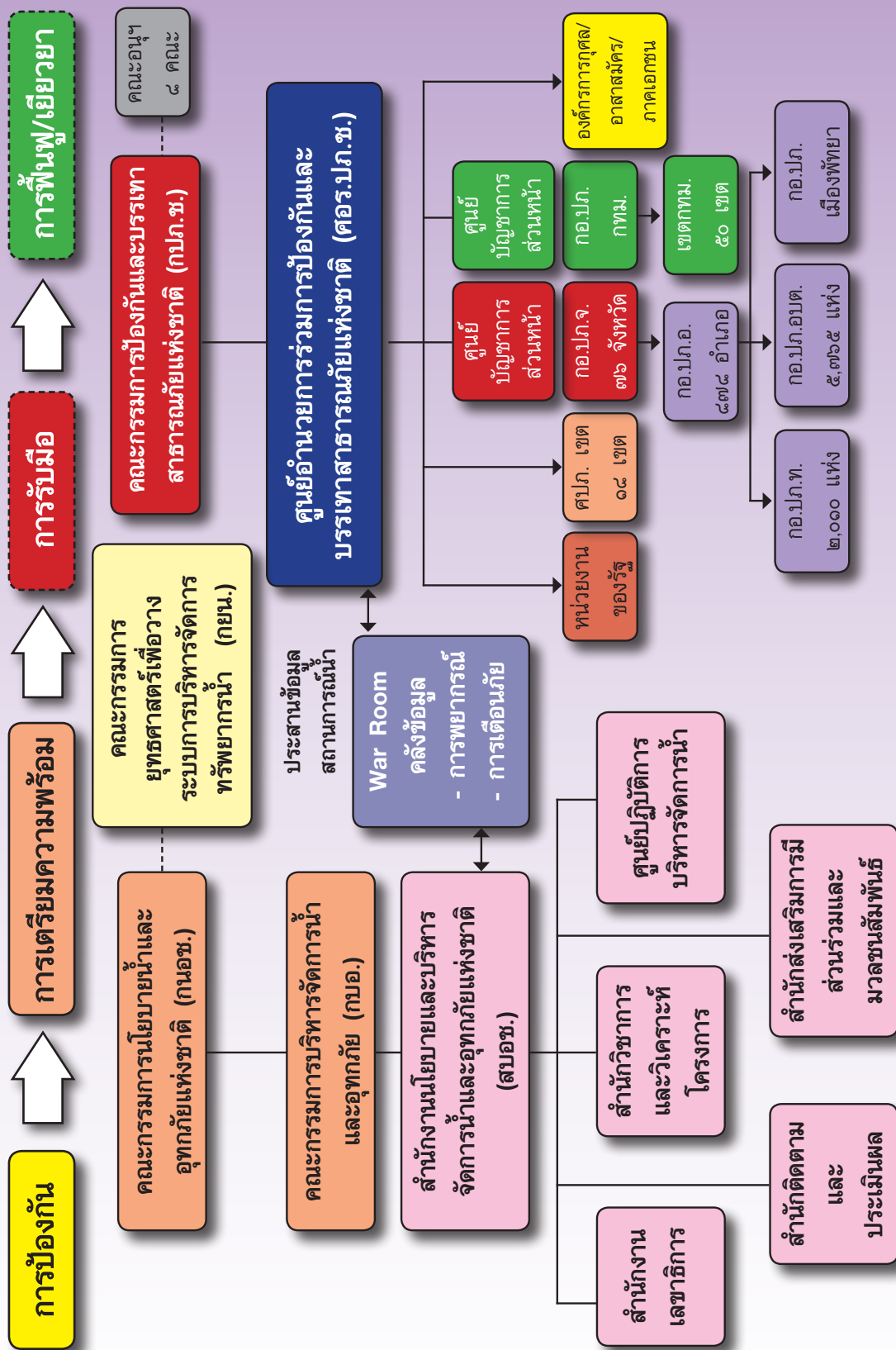

แผนภูมิที่ ๔ กระบวนการพัฒนาโลกการเตือนภัยไปสู่ชุมชน

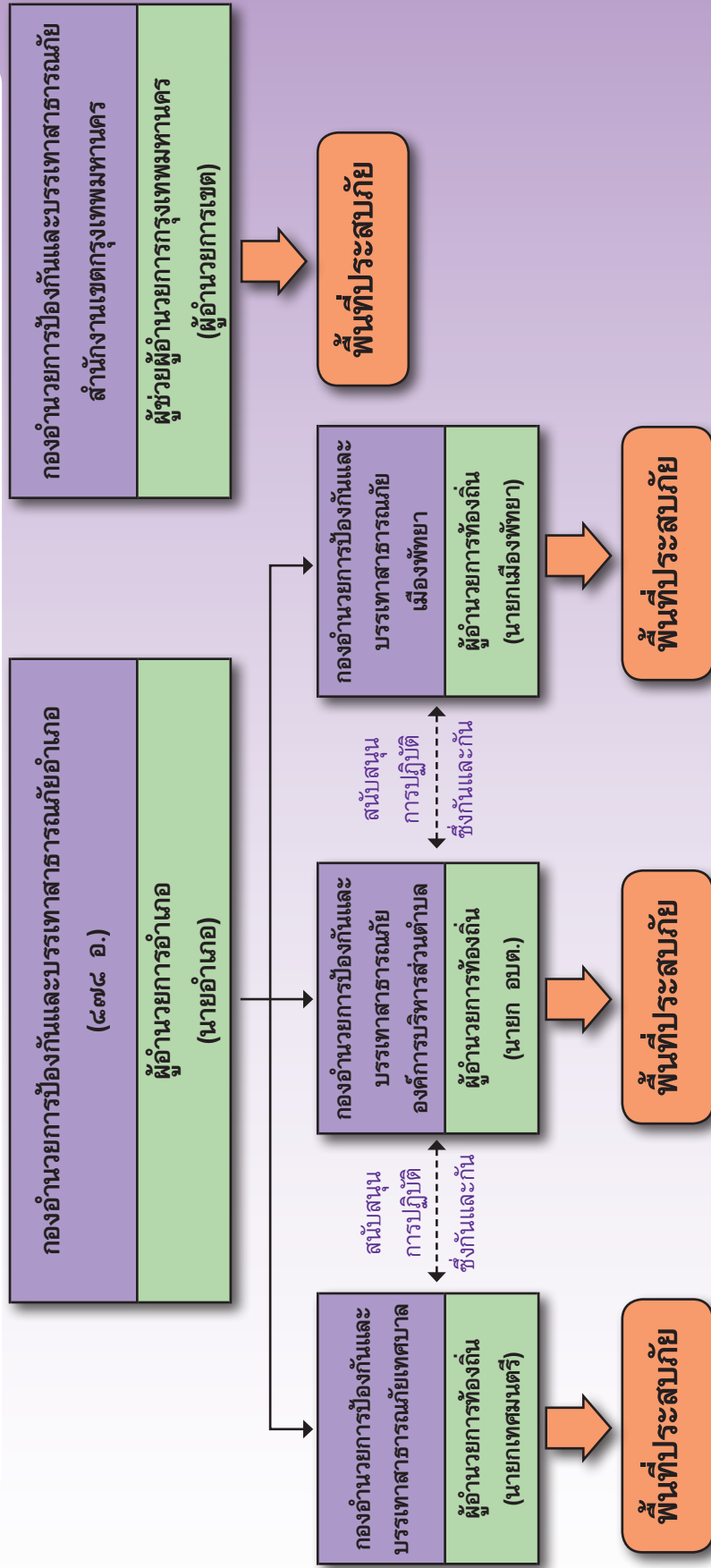
แผนภูมิที่ ๕ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัยในภาวะปกติ

แผนภูมิที่ ๖ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๑

กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๑ (สาธารณภัยขนาดเล็ก)

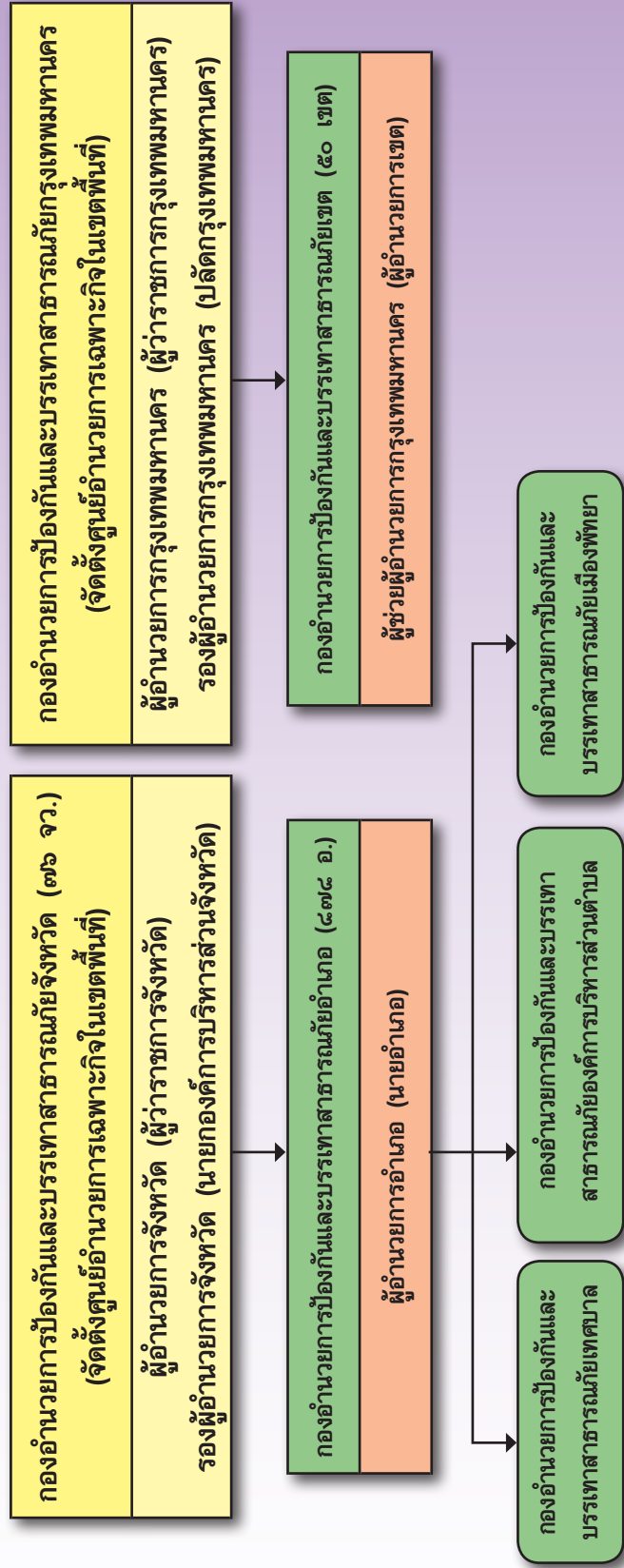
อุทกภัยขนาดเล็ก : อำเภอ (ผู้อำนวยการอำเภอ/นายอำเภอ) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ อบต./เทศบาล / เมืองพัทยา (ผู้อำนวยการท้องถิ่น ได้แก่ นายก อบต./นายกเทศมนตรี/นายกเมืองพัทยา) สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร (ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร/ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร) สามารถควบคุมสถานการณ์ระงับภัยได้โดยลำพังตามขีดความสามารถไม่ต้องมีการกำลังสนับสนุนจากภายนอก

แผนภูมิที่ ๗ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๒

กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารถกษยขนาดกลาง)

อุทกภยขนาดกลาง : เกินขีดความสามารถของอำเภอ (ผู้ำนวยการอำเภอ/นายอำเภอ) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ อบต./เทศบาล /เมืองพัทยา (ผู้ำนวยการท้องถิ่น ได้แก่ นายก อบต./นายกเทศมนตรี/นายกเมืองพัทยา) สำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร (ผู้ช่วยผู้ำนวยการกรุงเทพมหานคร/ผู้ำนวยการเขตในแต่ละเขตของกรุงเทพมหานคร) ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระดับได้โดยลำพัง **ผู้ำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าการจังหวัด)/ผู้ำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าการจังหวัดกรุงเทพมหานคร) กรณีในพื้นที่ กทม. เข้าควบคุมสถานการณ์ปัญหาการเหตุการณ์**

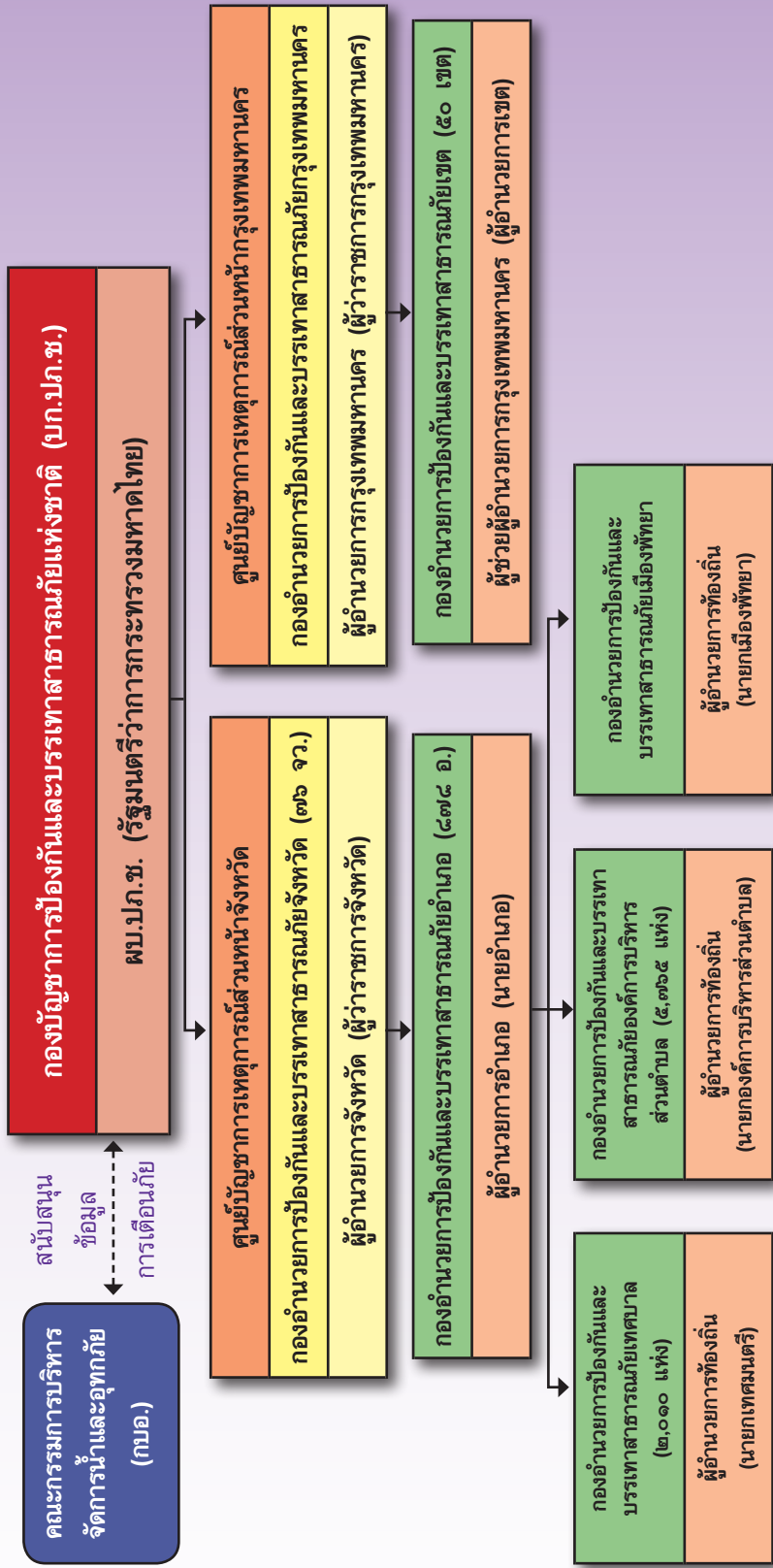

แผนภูมิที่ ๔ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๓

กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๓ (สาธารณภัยขนาดใหญ่)

อุทกภัยขนาดใหญ่ : เกิดผลกระทบรุนแรงกว้างขวาง มีพื้นที่เสียหายเป็นบริเวณกว้าง เกินขีดความสามารถของจังหวัด (ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้ว่าราชการจังหวัด) / กรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร/ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ได้ ต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ/อุปกรณ์พิเศษ/กำลังสนับสนุนระดับสหรัพกำลังทุกภาคส่วน เพื่อตอบโต้เหตุฉุกเฉิน/บรรเทาภัย ผู้อำนวยการกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) หรือผู้บัญชาการ ปภ.แห่งชาติ (รมว.มท.) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

แผนภูมิที่ ๙ การบริหารจัดการน้ำและอุทกภัย กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๔

กรณีเกิดอุทกภัยความรุนแรง ระดับ ๔ (สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง)

อุทกภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง : เกิดผลกระทบร้ายแรงอย่างยิ่ง ระดับวิกฤติการณ์ มีผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน ความเป็นอยู่และขวัญกำลังใจของประชาชนจำนวนมากอย่างร้ายแรง ผู้อำนวยการกองกลาง (อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย) หรือ ผู้บัญชาการ ปภ.แห่งชาติ (ร.ม.ว.ท.) ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์/แก้ไขปัญหา/ระงับภัยได้ นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายใช้อำนาจตาม ม.๓๑ แห่ง พ.ร.บ.ปภ. ๒๕๕๐ ควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์ทุกพื้นที่ที่ทั่วราชอาณาจักร

